

М. М. Комариця

Коструба Теофіль Петрович

КОСТРУБА Теофіль Петрович (26. 05. 1907, с. Стара Ягільниця, нині Чортків. р-ну Терноп. обл. – 03. 03. 1943, Львів) – історик, богослов, літературознавець. Брат [П. Коструби](#). 1922 вступив до Чортків. гімназії, яку залишив через важку хворобу. 1924–28 займався самоосвітою та громад. діяльністю. 1930 склав екстерном іспити на атестат зрілості в Академ. гімназії у Львові, 1935–39 навч. на філос. і богослов. ф-тах Львів. університету (магістер. робота присвяч. грамотам князя Лева). Знав 11 мов. Входив до складу істор.-джерелозн. та старої і нової укр. історії комісії НТШ, ініціював проведення 1936–37 неофіц. семінару з історії України для студентів-українців Львів. університету. Переклав сучас. українською мовою низку давніх істор. джерел, зокрема «Опис Скитії» Геродота, «Галицько-Волинський літопис», «Повість минулих літ» (деякі з них опубл.); уклав підручну бібліографію з укр. історії (1938). Співпрацював із ред. катол. вид. – ж. «Поступ» і «Хліборобський шлях», г. «Нова зоря». Співвидавець альманаху «За велич нації», ред. кількох вип. «Літературної скарбниці», «Доброї книжки» (Львів), «Української книжки» (Жовква). Також вміщував публікації у часописах «Дзвони», «Добрий пастир», «Наша культура», «Життя і знання», білорус. пресі та ін. Автор вступу до 2-го вид. «Антології українського католицького письменства», що не вийшла друком через окупацію 1939 Галичини рад. військами (її текст опубл. у ж. «Життя і слово»). Після приєднання Зх. України до УРСР відмовився від пропозиції очолити каф. середньовіч. історії України у Львів. університеті та вступив до новіціату ЧСВВ. 1940 таємно рукопокладений у священники митрополитом *Андреєм Шептицьким*, відтоді мешкав у монастирі св. Онуфрія (Львів). Важко хворів, перед смертю склав чернечі обіти під іменем Теодосій.

Основні праці

Матеріяли до історії м. Чорткова. Л., 1929; Гетьман Іван Скоропадський (1708–1722). Л., 1932; Володимир Великий – будівничий української держави: У 950-ліття хрещення України. Станіславів, 1937; Православне духовенство. Л., 1937; Унія й православ'я в українській історії I пол. XIX ст. Л., 1937; Історія України. Кн. 1–4. Станіславів, 1938; Найдавніша згадка про Бойківщину (з початку XI століття). Самбір, 1938; Наші мученики за Унію (Як Московщина нищила Унію). Станіславів, 1938; Нариси з церковної історії України X–XII ст. Л., 1939; Торонто, 1955; Віра наших предків. Інсбрук, 1946; Нарис історії України. Торонто, 1961; Як Москва нищила українську церкву. Торонто, 1961.

Рекомендована література

1. Мох О. Теофіл Коструба: Учений праведник. Торонто, 1952;
2. Домбровський О. Семінар історії України при НТШ у тридцятих роках: світлій пам'яті історика Теофіля Коструби // УІ. 1973. № 1/2;
3. Його ж. Теофіль Коструба – людина-історик-енциклопедист // Вісн. НТШ. 1995. № 12/13;
4. Калакура Я. Теофіль Коструба (1907–1943) – історик, видавець // Визначні постаті Тернопілля: Біогр. зб. К., 2003.

Бібліографічний опис:

Коструба Теофіль Петрович / М. М. Комариця // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-6111>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).